

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวัดและประเมินผลทางภาษาเป็นประเด็นสำคัญที่ครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจะต้องมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งเทคนิควิธีและเนื้อหาภาษาที่จะวัด การวัดผลภาษาที่ดีจะบอกถึงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนทางภาษา การทดสอบภาษาอังกฤษ เป็นกระบวนการตรวจสอบองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของบุคคลด้านภาษาอังกฤษ โดยการใช้เครื่องมือได้แก่ข้อทดสอบเพื่อตรวจสอบองค์ประกอบที่ต้องการจะวัดโดยให้ผู้เข้าสอบแสดงออกมาให้ปรากฏว่ามีหรือไม่มี และถ้ามีจะมีมากหรือน้อยเพียงใด (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544)

การทดสอบทางภาษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผลของการทดสอบมีผลกระทบต่อหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องและในหลายระดับ ได้แก่รัฐบาล ผู้ประกอบการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง รัฐบาลอาจนำผลการทดสอบมาใช้ในการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและทิศทางที่เหมาะสม ผู้บริหารสถานประกอบการจะใช้ผลการทดสอบในการตัดสินใจรับผู้สมัครเข้าทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ผลสอบเพื่อกำหนดนโยบายในการสนับสนุนงบประมาณและการสอนที่เหมาะสม ครูผู้สอนสามารถนำผลการสอบไปใช้ในการวางแผนการสอนและดำเนินการสอนให้มีประสิทธิภาพ การทดสอบเป็นการตรวจสอบว่าการสอนนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่และอยู่ในระดับใด บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่สำหรับผู้เรียนทำให้ทราบว่าตนมีความรู้ความสามารถ มีจุดอ่อนจุดแข็งในเรื่องใด และสำหรับผู้ปกครอง ผลการสอบทำให้ทราบว่า บุตรหลานของตนมีความรู้ความสามารถระดับใดและมีความก้าวหน้าในการเรียนมากน้อยเพียงใด ต้องปรับปรุงทักษะด้านใดและส่งเสริมทักษะในด้านใด (Madsen, 1983) ครูจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล เพราะครูมีบทบาทสำคัญในขั้นเตรียมการสอน ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นประเมินและขั้นใช้ผลการประเมิน

การศึกษาเป็นพลังสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาประเทศ สังคมไทยตระหนักดีว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมไทยต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังมีบทบาทสำคัญทางด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างชนชาติต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้จำกัดเฉพาะเจ้าของภาษา (Native speakers) ที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเท่านั้น แต่ชนชาติอื่น ๆ ที่มีการติดต่อกันระหว่างชนชาติ เช่น คนไทยติดต่อกับคนจีน ญี่ปุ่น เกาหลี มาเลเซีย สิงคโปร์ ฯลฯ ก็ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ นอกจากภาษาอังกฤษใช้เป็นภาษากลางในการสื่อสารแล้ว ภาษาอังกฤษยังใช้เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพในธุรกิจอีกด้วย

จากการศึกษายังพบว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับโรงเรียนยังมีปัญหามากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนภูมิภาคปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งเป็นปัญหาที่มาจากครู โดยพบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเป็นผู้ไม่มีวุฒิมัธยมศึกษาทางภาษาอังกฤษถึงร้อยละ 65 และวุฒิมัธยมศึกษาที่ครูส่วนใหญ่ได้รับคือ ร้อยละ 83 จบระดับปริญญาตรี (ดวงพร หนูพงษ์ : 2545) ซึ่งสอดคล้องกับ Oliva and Pawlas (2001:565) ที่กล่าวว่าบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนคือครู ในการที่ครูจะพัฒนาได้นั้นต้องอาศัยวิธีการหลายวิธีและวิธีการหนึ่งที่จะช่วยครูให้สามารถปรับปรุงพัฒนาตนเอง พัฒนางานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนในที่สุดก็คือการฝึกอบรม ซึ่งเป็นการสอนโดยตรงและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู

นอกจากปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว ดวงพร หนูพงษ์ (2545) ได้ศึกษาสภาพปัญหา การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพปัญหาทางการวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบด้านการอ่าน (42.3%) ปัญหาการขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบด้านการเขียน (39.4%) ปัญหาการขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบด้านการฟัง (39.4%) ปัญหาการขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (37.3%) ปัญหาการขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบด้านคำศัพท์ (36.6%) ปัญหาการขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบด้านไวยากรณ์โครงสร้าง (33.8%) ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจประเภทของแบบทดสอบทางภาษา (42.3%) และปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจลักษณะที่ดีของแบบทดสอบทางภาษา (42.3%) ปัญหาการขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบด้านการฟัง -พูด (35.2%) อรชร กิจการ (2533) ยังพบว่า ปัญหาในการทดสอบทางภาษาครูยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการสร้างข้อสอบ ทำให้ครูไม่สามารถทดสอบได้ครบทุกทักษะหรือครบรูปแบบของภาษา ซึ่งรูปแบบของภาษาที่เป็นปัญหาได้แก่ การออกเสียง คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ Oller (1979) พบว่าการทดสอบเสียงเป็นการทดสอบที่ยาก ด้านวิธีการสร้างเครื่องมือ ด้านการให้คะแนนที่ไม่สามารถจะวัดความสามารถของผู้เรียนในการออกเสียงได้จริง ครูส่วนมากจึงละเลยที่จะทดสอบด้านนี้ ส่วนปัญหาการทดสอบคำศัพท์พบว่า ครูไม่สามารถทดสอบคำศัพท์ทั้งหมดที่เป็นจุดประสงค์การสอนได้ การคัดเลือกคำศัพท์จึงต้องทำอย่างระมัดระวัง Harris (1976) ได้เสนอแนวทางการคัดเลือกคำศัพท์โดยพิจารณาจากคำศัพท์ที่ใช้บ่อย (Active Vocabulary) และคำศัพท์ที่ไม่ค่อยใช้ (Passive Vocabulary) ทั้งนี้คำศัพท์ที่ใช้บ่อยในทักษะฟัง-พูด อาจจะเป็นคำศัพท์ที่ไม่ค่อยใช้ในทักษะอ่าน-เขียน นอกจากนี้ Heaton (1975) ยังได้เสนอแนวทางในการเลือกคำศัพท์ว่าอาจพิจารณาจาก หลักสูตร หนังสือแบบเรียน บทความหรือเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ผู้เรียนอ่าน หรือคำศัพท์ที่ผู้เรียนมักจะเขียนผิดหรือใช้ผิดซึ่งพบจากการเขียนหรือการอ่านของผู้เรียน ด้านการทดสอบไวยากรณ์ในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้นส่วนใหญ่มีจุดประสงค์เพื่อทดสอบความสามารถด้านการใช้รูปประโยคซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ของการใช้คำในประโยค การใช้รูปแบบของการปฏิเสธ รูปแบบของการตั้งคำถามและการใช้คำเชื่อมต่าง ๆ ว่า

ครอบคลุมเนื้อหาตามจุดประสงค์ของการสอนเพียงใด (Madsen 1983) แม้ว่าการทดสอบทางภาษา เป็นสิ่งที่ค่อนข้างซับซ้อนแต่เป็นกระบวนการที่ขาดไม่ได้ในระบบการเรียนการสอน องค์ประกอบที่สำคัญในการทดสอบที่สามารถทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์คือครู เพราะครูเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา แต่ครูส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการสร้างข้อสอบ คุณภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะทำให้คุณภาพการเรียนการสอนดี หรือไม่ดี (วิชัย วงศ์ใหญ่, 2537) ครูซึ่งจัดว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ อาชีพครูเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง และผู้ที่อยู่ในอาชีพนี้จึงสมควรได้รับการเอาใจใส่ดูแลให้ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินความสามารถในการสร้างข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการฝึกอบรม
2. ศึกษาความพึงพอใจในการอบรมพัฒนาความสามารถในการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาความสามารถในการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษ ของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและยกระดับวิชาชีพครู ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2554 จำนวน 40 คน

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการทดลอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สังเคราะห์ผลระหว่างเดือน เมษายน – กันยายน 2555

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องนี้ข้อจำกัดในการวิจัย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับการอบรมในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้พิจารณาความสามารถทางภาษาของผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

2. การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้มีการฝึกอบรมในช่วง เดือน เมษายน - พฤษภาคม 2555 ซึ่งเป็นช่วงใกล้เปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมส่วนหนึ่งต้องไปอบรมการใช้คอมพิวเตอร์พกพา (Tablet) ตามนโยบายของรัฐบาลในการแจกคอมพิวเตอร์พกพา (Tablet) ให้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ทำให้ผู้เข้าอบรมมีการเปลี่ยนตัวแทนเข้ารับการอบรม ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ไม่เต็มตามหลักสูตรของการอบรม
3. ผู้เข้ารับการอบรมบางท่านไม่ได้เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ ส่งผลให้ไม่สามารถทำแบบประเมินในส่วนของการวิเคราะห์ข้อสอบภาษาอังกฤษได้

นิยามศัพท์

1. การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่จะพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่องานที่ปฏิบัติ สามารถช่วยให้องค์กรมีประสิทธิภาพ
2. ครูสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร
3. แบบทดสอบประเมินความสามารถในการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษ หมายถึง แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น วัดความรู้ด้านการทดสอบภาษาอังกฤษของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 หลักการวัดและประเมินผล การศึกษา เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อสอบภาษาอังกฤษ (Language Test Construction) เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ
4. ความรู้ด้านการทดสอบภาษาอังกฤษ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบ ประเมินความสามารถในการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการอบรม
5. แบบทดสอบวัดความพึงพอใจ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้สึกที่เกิดขึ้นในทางที่ดี ความรู้สึกชอบ ความประทับใจของผู้เข้ารับการอบรมในด้านปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิตที่ได้จากการเข้าอบรม ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผู้เข้ารับการอบรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) 5 ระดับ
6. ความพึงพอใจ หมายถึง คะแนนความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อวิทยากรและการฝึกอบรม ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้แบบวัดเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) 5 ระดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างข้อสอบทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว ทำให้เกิดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการทำวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

1. ทราบแนวทางในการพัฒนาการสอนและการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษของ ครูระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่งในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลได้ในอนาคต

2. พัฒนาความสามารถในการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น ซึ่งผลคะแนนจากข้อสอบที่ได้มาตรฐานนั้นสามารถนำมาใช้ในการวางแผนการสอนและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้